
SİRBİSTAN'IN YENİ HÜKÜMETİ ESKİ KONULARI TARTIŞMAYA AÇTI - 7 AĞUSTOS 2012

Erhan TÜRBEDAR

12.04.2009

Dr. Erhan Türbedar

TEPAV, 6 Ağustos 2012

Sırbistan 6 Mayıs 2012de gerçekleşen seçimlerden yaklaşık 80 gün sonra yeni hükümete kavuşabildi. Söz konusu seçimlerde hiçbir parti tek başına hükümeti kurabilecek kadar oy alamamış ve ortaya çıkan tablo Sırbistanın yeni hükümete kısa zamanda kavuşamayacağına işaret etmişti. Yapılan sıkı siyasi pazarlıkların ardından yeni hükümet, çalkantılı 1990lı yıllarda Sırbistanı yöneten siyasi partiler arasında kurulmuş oldu. Bu nedenle Sırbistanın yeni hükümetinin nasıl bir siyaset izleyeceği hususu hem bölge hem de dünya medyasında sorgulanıyor.

Ekim 2000, Sırbistan tarihi açısından bir devrim niteliği taşıyor. Bu tarih, eski Sırp lider Slobodan Miloševićin yönetiminin sona ermesi açısından önemlidir. 1987den itibaren güç kazanmaya başlayan Milošević, tarih, 1990lı yıllarda Sırbistanı savaflara sürükleyen ve Tito Yugoslavyasının dağılmasında büyük rol oynayan şahıs olarak hatırlıyor. Ekim 2000den sonra Sırbistan, 50 yıllık komünizm ve 13 yıllık Milošević iktidarının ardından, farklı bir yönde ilerlemeye başladı. Miloševićin yıllarca inşa ettiği iç baskı mekanizmaları yıkıldı ve Sırbistan genel olarak sorunların çözümünde daha yapıcı yollar tercih etti.

27 Temmuz 2012de Milošević döneminden kalan siyasi güçler Sırbistanda yeniden işbaşına geldi. Oluşturulan yeni koalisyon hükümetinin başını çeken Sırbistan Sosyalist Partisi (SPS) ve Sırp İlerleme Partisinin (SNS) 1990lı yıllara ait siyasetlerinde pek övünebilecekleri yanları yoktur. Nedenine gelince, siyasetleri eski Yugoslavya coğrafyasında değişik sıkıntılara yol açtığı gibi, Sırbistan halkının kendisinin de acılar çekmesine neden olmuştur. Örneğin, 2000 sonrası dönemde Milošević rejiminden devralınanlar arasında 900 bin mülteci, 90 Alman markı civarında ortalama maaşlar, yüzde 35lik işsizlik oranı ve yüksek yoksulluk gibi göstergeler vardı. Halkın yüzde 35i yoksulluk sınırları içinde, diğer bir yüzde 35lik kesimi ise yoksulluk sınırının biraz üzerindeydi. Bunun dışında yüksek enflasyon, istikrarsız döviz kuru, yüksek iç ve dış borçlar, eskimiş teknoloji ve düşük rekabet gücü, ülke ekonomisinin temel göstergeleri haline gelmişti.

Muhtemelen ne Sırbistan Sosyalist Partisi, ne de Sırp İlerleme Partisi geçmişe ait bu göstergeleri hatırlamak bile istemiyor. Dahası, her iki parti günümüzde dünyaya değiştiklerine dair mesajlar veriyor. Sırbistan Sosyalist Partisinin 2008 yılında reformcu ve Batı yanlısı siyasi partilerle ittifak kurarak, belli ölçüde değiştiğini bir şekilde kanıtladığını söylemek mümkündür. Ne var ki Sırp İlerleme Partisinin kurucularının zihniyetinin gerçekten değişip değişmediği önümüzdeki dönemde görülebilecektir. Aslında açıklanan hükümet programında değişildiğine dair ciddi mesajlar bulunuyor. Mesela Sırbistanın dünyadaki bütün ülkelerle işbirliğinde olacağı, Balkanlarda ise bir

barış ve istikrar faktörü gibi davranacağı belirtiliyor.

Aslına bakılırsa, Sırbistanın yeni hükümetindeki bakanların neredeyse yarısı 2000 sonrası dönemde yönetimde olmuş kişiler. Bunun yanında bölgesel ve uluslararası sistemde

Sırbistanın değişen konumu da dikkate alındığında, önümüzdeki döneme Sırbistanın iç ve dış politikasında ciddi değişimlerin yaşanmayacağını söylemek mümkündür. Yine de ekonomi, Kosova ve Rusya konularında yeni hükümetin ne tür adımlar atacağı sorgulanıyor. Sırbistanın yeni Başbakanı İvitsa Daçiç ekonomide bir ölçüde popülist politikalar izleyebileceğine işaret ediyor. Diğer taraftan Kosovayı asla bağımsız devlet olarak tanımayacaklarını söylüyor. Gerçi Sırbistanın önceki hükümetleri de Kosova konusunda aynı şeyi söylüyordu. Ancak yeni hükümet bir çözüm yolu olarak Kosovanın bölünmesine sıcak baktığını gizlemiyor. Böyle bir şey elde edemeyeceklerse de, bu yöndeki tutumları Sırbistanın Kosova konusunda Brükseli eskisi kadar dinlemeyebileceğine işaret ediyor. Batılıları endişelendiren diğer husus, Sırbistanın Rusyayla ilişkileri. Yeni hükümet Sırbistanın ABye üyelik sürecini sürdüreceğini açıklamakla birlikte, Rusyaya büyük sempatiyle baktıkları da biliniyor. Moskova neredeyse her konuda Batılı ülkelerle ters düştüğü sürece, Sırbistanın Rusyayla ilişkileri sorun olarak algılanmaya devam edecek.

Bosna-Hersek ve Hırvatistanın da Sırbistanın yeni hükümetine temkinli bakmaları için kendilerine göre haklı nedenleri var. Yine de, korkulanlarla yüzleşmek açısından Sırbistanın mevcut hükümeti önem arz ediyor. Bir başka ifadeyle, Miloşević dönemine ait siyasi güçlerin Sırbistanda işbaşına gelmesi genel olarak korkulan bir senaryoydu. Şimdi de Sırbistan halkı söz konusu siyasi güçlere bir şans tanıyarak yeniden iktidara taşıdı. Geçmişteki hatalarından ders alarak, Sırbistanın yeni hükümetinin başını çekenler yeni bir başlangıç yapma fırsatını kaçırmamalıdır.

Kaynak/Source: